

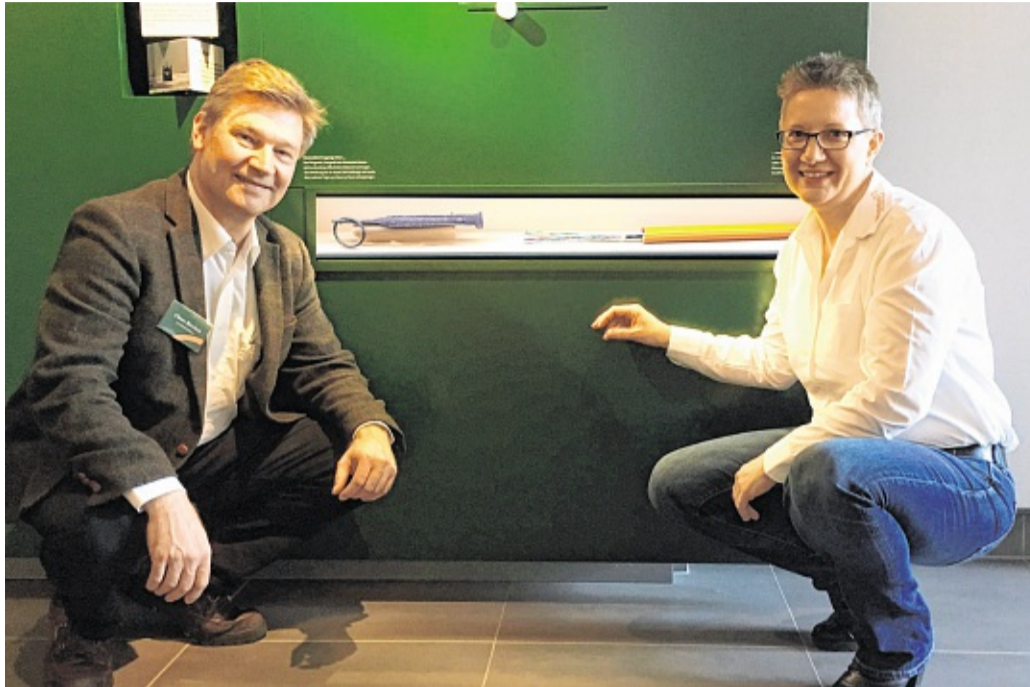
Plattdüütsch / Friisk

Ordi wat tu schüns önjt Nordfriisk Futuur

NORDFRASCHLÖNJ Sunt önjfång moi as önj e önjbag foont Nordfriisk Instituut önj Bräist, önjt Nordfriisk Futuur, e nai duurütstaling am nordfriisk historii, kultuur än spräke tu schüns. Aw mör as 100 quadraatmeetere koon huum küike, önj e hönj naame, hiire än seelew fersäke. Maning museen, ouers uk nordfräsche häin et Instituut awfoorie säåge dänj, wat nü forwised wärde. Änkelte keere san schändk wörden, oudere aw duur ütlinjd. Sü as deer en boosel-kuugel tu schüns, en silwern filigraan-knoopfoone feering drächt, twäär rängrider-ränge, en ütlijen dingstook üt Noorst, weer di börgermäister for mör as 300 iir tisinge foon hüs tu hüs schaked. Lik aw e sid bai lait en glesfaserkoobel

foon diling, weer da tisinge önj milisekunde ouermadeld wärde. Deer san noch maning oudere säåge ütstald, sü as en harpuun, en diksglou, numerschilde üt da ütlijen krise Söödtuner, Hüsem än Ääderstää, fräsche uurdeböke üt tou iirhunerte än wat ai noch äles mör.

Sam foon da manschne, wat da säåge tut Instituut dänj häin, wjarn di 5. moi kiimen, am jam önjtukiiken, hü et önj e ütstaling üttschucht. Deertu kömen noch manschne, wat for en latjen film for e kamera stiinjnen häin, wat önj e da geestinge begröötet. E tiitel as: „Wat as for De tüüpisch friisk?“ Frääged än filmd wjarn er 34 manschne foon Söl bit Ääderstää än foon Hüsem bit Oomram, süwäj nordfräsche as uk

Claas Riecken än Kerrin Carstensen foon e Breitbandnetzgesellschaft for dingstook än glesfaserkoobel. FOTO: NFI

främde. For Owe Hamkens üt Kotsebel önj Ääderstää as tüüpisch fräsch, dät da Ääderstääinger niinj Titmjarscher san än deer stooit aw san; for et jung foomen Nele Bahnsen foon e ridferiin aw e Stolbärj as e schamelrider tüüpisch fräsch, uk wan jü mäast läåke schölj, amdät di hängst, weer jü aw filmd wörd, en suurten än wus. Huum koon uk meelee, wan di ütlijen preester foon Risesem, Tim Ströver, ferdeelt, dät da fräsche foole foon e schörk hütijle, uk wan följke dät ai jüst bait hooch di saandimjarn märkt. Huum naischäri wörden as, koon ham foon moundi bit fraidi arken formadi e ütstaling önjkiike, än aw en törsdi uk di eeftermadi. E inträas as fri, ouers spände san hartlik wäljkiimen. Claas Riecken

In't Handwark – or wat gifft dat noch?

Eerste Berufsbillens-Mess in Mildstedt höljt junge Lüüd op Platt

MILDSTEDT „School is nich mehr so dat för mi“, meent Tim Eismann ut de Tümlauer Koog. So harr he denn öwer de Plattdüütsche Nordjob-Mess leest in't Blatt. Un sik glieks op de Weg maakt. „Eegenlich will ik wat lehrn mit Tweeradmechanik oder as Karosseriemaker. Ik bün ok al bi Firmen we-

Krankenhuus un Oolenpleeg steiht op de Zettel. Avers ok IT-Medien, Finanzamt un Bank interesseern. Nu heet dat kieken, fragen un sik informeer. Mit de richtigten Lüüd snacken un en beten Glück bi't Utsöken hört ok dorto.

Corinna Peters (Nordjob) un Gesa Retzlaff (Plattdüütsch

Shuttle-Service gifft dat vun de Husumer Bahnhof hen na Mildstedt. Un de Mensa lett Rabatt, wenn een Kaffee oder Brötchen bestell op Platt.

„Landwirtschaft kummt för mi nich in Fraag – dat will mien Schwester Sige al.“ Verkloort Lienke Jürgensen. Se geiht to School in Dänemark un will

wirtschaft is Arbeit mit Tiern, mit Natur un mit Technik. Een de richtig will, de kriggt ok en Steed op'n Buernhoff.“ „Man, nich blots Mama anropen laten. Sülms is de Kirl.“ Gifft Fru Jürgensen Raat.

De Firma Heiwe-Sanitär wiest, wodenni Heizungsrohrn tosamenbuut warm. In en niege Huus warm all Leitungen fotografeert, dormit een de ok wedderfinden deit. De ADS-Grenzfriedensbund präsentert ganz veel Billers mit Poppen to'n Lehrn vun all de lütten Sprachen in't Noorden vun Sleswig-Holsteen.

Bi de VR-Banken un Sporkassen steiht en plattdüütsche Umgang mit Kunnen ganz baven an. De shz un de Kreis Nordfriesland beden verscheden Möglichkeiten sik uttobilien. Sogor en Duale Studium is dorbi.

Hanse-Wark, Kreishandwark, Abeitsamt, Projekt „Rüchwind“ un bi Afrikaat Jannsen – bi se all laten sik Infos finden, de een noch nich kennt heet. Bi de Fraag an Heiwe-Elektro, ob denn nu all de junge Lüüd Leitungen un Schalters tosamen buun könn, meent René Jensen ganz dröög: „Hett klappt. Kiek di um. Överall brennt Licht.“ Ingwer Oldsen

Büro? Dokter? Finanzamt? Wat is richtig?

FOTO: INGWER OLDSSEN

en un heff mi vörstell. Avers en beten wiederkieken is nich verkeert.“ Sodenni kummt he in Snack bi Lüüd ut Handwark. En List mit Autowarksteden heet he in'e Hand.

Karolina, Morlyn, Enja, Sölve, Kjell un Marieke kieken nie in'e Runn op all de Infotafeln un Opstellers vun de Firmen. Wat Soziales, ok Oogendokter,

Zentrum) freuen sik öwer de Loop bi soveel junge Lüüd un de grootordig professionelle Hölp vun Firmen mit dulle Utbillenssteden. De grote Mensa vun de Gemeinschaftsschool Mildstedt wiest en bunte Bild as Messehall. Press un Rundfunk hebben de Idee vun en Nordjob-Mess op Platt mit Begeisterung opnahmen. En

studeern. Hüüt hett se en Klapprekner vör sik un informiert öwer 170 Melkeu vun de 400 Tiern bi't Huus in Högel. En Dischdeek as ut Stroh, lütte Tiern un en Modell-Trecker maken allens professionell.

Lienke ehr Öllern seggen: „Landwirtschaft heet nich blots Treckerfohren. Land-

Meister Aadboor bodet

ST. PETER-ORDING Wenn den Hochdüütschen wat Verwunderlichs bemöit, denn seggt he: „Da brät' mir einer einen Storch.“ Dat kannst gorni richti op Plattdüütsch översetzen. Dat is man ni lang her, dor weer ik in't Böhler Vöörland. De Larken tirileern, de Poggen un Lorken sünd in't Water togang, Göös un Aanten sünd dor ok een poor. För de Äbers is dat in all Johrstieden de best Flach. Se find hier jümmers

wat. De Fruuns vun Meister Aadboor sit nu je op'e Eier. Dat is ok bald so wied, wat de Küken dor sünd.

Dat weer so üm Klock Twee nameddags. Dree Äbers weern al dor. Dor keem noch een anflagen un stüer richti so'n Waterlock un weer an't Kieken un Tostöten. He funn wat. Avers denn stüer he een Steed an, de en beten deeper weer un düker oop eenmol richti ünner un weer an't spad-

He schüttel sik un nochmol de ganze Prozedur... FOTO: RICKERT

deln, keem hoch, schüttel sik un nochmol de ganze Prozedur. As so'n rupft Heen keem he mi bi't Opdüükern vöör. Un denn weer he mit sien Snavel in de Feddern in Gang un stell sik toletzt in Positur in de Sünne, de Flünken wied op.

Erst heff ik för mi so dacht, he wull sik för sien Fru fein maken. Blots he weer ni beringt, un op dat Nest in't Jugenddörp sünd se beid dat.

Hans Jörg Rickert

En letj höske treet gans grat ap

NUURDFRESKLUN Mä't ‚huuwen-hüüschen‘ as tu't naist feer en musical üüb fräsch apfeerd wurden. At Nordfriisk Teooter naam uun Naibel an Hüsem en 250 lidj mä hen tu en höske, wat ianerlei huar bi en letjen huuwen uun Nuurdfresklun stäänt. Heer gung an kem a mensken, letj surgen draap üüb graten an de een of öler fant tesken hokbasel an siap sogoor sin grat leefde.

„Wi wul en jong an frisk musical maage, wat so bluat uun Nuurdfresklun spele kön, man saner dön bekäänd klischees“, fertäält Gary Funck, wat det diar stak skrewen hee. „Mä en teel, wat faan began bit tu't aanj üüb en höske spelet, as üüs det gud loket. Ik liaw, dat a humoor an a raam gud tu Nuurdfresklun paase.“ Bi a musiik fing Gary Funck halep faan Damaris Krebs, wat a staken komponiaret. Föl werk maaget det büünenbilj, diar skul nemelk en hial maanershok apbaud wurd. „Diar hed üüs tau ‚Bühnenboys‘, Frerk Jacobsen an Thore Johannsen, gud tu dun“, grünet Gary Funck.

Det huuwen-höske hee Heike Maier al sant juaren hüürd, man nü wal de grat WC-konsern Sani-Fix det ‚Tante Maier‘ auernem. De welerlik huuwenmäster Clausen hinget diar uk mä banen an hee üübto noch en uug üüb Heike smeden. Hat kön ham oober goor ei ütjstun an – wat en lok – stäänt ham Koptein Rickerts ham bi. Onermoolet wurd dön liitjin mä musiik, wat faan Constance Vogel an det band ‚See-licht‘ spelet wurt. „Ik foon det rocht gud“, saad Hauke Heyen,

een faan dön tulukers, „Det komt tu'n dial faan de profesjonel aptreed, man uk diarfään, det's autentisk spele an böös gud schong.“ At stak hee wel swaarmudig steden, man am so muar lastig uugenblaker, sodat at lidj föl tu laachin hed. Efter en tau stünj fein spelin, musiik an daansin, häält at lidj mä't klaapin goor ei muar ap.

At Nordfriisk Teooter as en modern freskteooter, diar profesjonel aptreed an neis ferschük wal. „Wi wel an kön üs

„En musical koostet üüs letj teooter böös föl krefft an meut, det kön ham ei arkes juar maage.“

Gary Funck
Nordfriisk Teooter

oouer ei mä det meet, wat tu'n bispal det loonsteooter üüb a bian stääld“, ferklaaret Gary Funck. Faan lidj, diar hal spele mei, tidj haa an fräsch snaake of det liar maad, jaft det ei alter fölen. „Wi brük nuadig muar lidj an jil. Wan at Nordfriisk Teooter sodening ei beeder apstääld as, wal det so'n produktjuun, diar mä so föl werk ferbünjen as, spiiitgerwiis ei weler jiiw.“

At ‚huuwen-hüüschen‘ as üüb arke faal so gud unukimen, dat hög kuurferwaltingen bi a waastsiaküst uunfraaget haa, of jo det musical för hör somerprogram buke küd. Troch dön tjiisk auertitel kön det uk lidj geneet, diar ei gud hiar of fräsch ferstun kön. So gungt at ‚huuwen-hüüschen‘ wel bal üüb raisen gungt.

Meike Riewerts

At köösch Ellen an Koptein Rickerts teew üüb Tante Maier.

FOTO: EYLA BOYSEN